

Forslaget lægger også op til, at nogle af de afgørelser, der er de mest indgribende over for de indsatte, skal kunne prøves ved domstolene, det være sig brevtilbageholdelse, som sker af hensyn til den forurettede, disciplinærstraffe, nægtelse af prøveløsladelse og den slags.

Socialdemokratiet støtter de hovedlinjer, denne del af forslaget indeholder. Kriminelle skal dømmes, og de skal afsone deres straf, men det skal være domstolene, der afsiger dommen, og den skal ikke løbende kunne skærpes ved afgørelser truffet på administrativt grundlag uden mulighed for prøvelse.

Der vil fortsat blive tale om disciplinærstraffe, nægtelse af prøveløsladelse, konfiskation osv., osv., men det må være ret og rimeligt, at der er en mulighed for, at sådanne afgørelser kan prøves ved domstolene. Og vi finder i øvrigt, at der ved afgrænsningen af, hvad der kan indbringes for domstolene, er fundet en god balance, så der også tages hensyn til en fornuftig udnyttelse af domstolenes sagkundskab og ressourcer.

Lovforslaget indeholder også et forslag om at afskaffe hæftestrafpen, som vi fuldt ud kan støtte. Rent faktisk er der jo i dag stort set ikke nogen som helst forskel på fængselsstraf og hæftestraf, og en afskaffelse af hæftestrafpen vil, så vidt vi kan se, føre til en bedre og mere rationel udnyttelse af anstaltskapaciteten end i dag, hvor hæftedømte ikke uden videre må afsone sammen med fængselsdømte.

Der stilles så også forslag om prøveløsladelse af livstidsdømte. Ikke en automatisk ordning, men derimod en pligt for myndighederne til efter 12 år at tage spørgsmålet om prøveløsladelse op til overvejelse, samt at afslag på prøveløsladelse efter mere end 14 år skal kunne forelægges for domstolene. Det er givet et af de forslag, som nok vil vække debat.

Men i Socialdemokratiet finder vi det rigtigt, igen ud fra en retssikkerhedsvinkel, at selv den strengeste dom tages op til overvejelse af myndighederne efter en længere årrække, og at den dømte også får mulighed for domstolens vurdering, når der er gået mindst 14 år.

Endelig skal jeg så nævne et enkelt forslag fra straffelovsbetænkningen, som ikke er medtaget i lovforslagene, nemlig forslaget om at begrænse de indsatte ret til aktindsigt i sager om straffuldbyrdselse. At begrænse retten til aktindsigt er principielt meget betænkeligt, og man må derfor af alle kræfter søge at løse de reelle problemer, der jo er, med andre midler.

For det første eksisterer der i de nuværende regler i forvaltningsloven en mulighed for at begrænse aktindsigten efter rent konkret vurdering. Dertil kommer, at kriminalforsorgen har udviklet en praksis med at holde de negative stærke indsatte adskilt fra medindsatte i nogle af de lukkede fængsler, og det viser sig faktisk, at det har forbedret forholdene for medindsatte mærkbart. Og endelig vil lovforslaget desuden gøre det nemmere at overføre stærke negative indsatte til et lukket fængsel.

Det vil altså sige, at med de allerede eksisterende muligheder plus de muligheder, som forslagene her giver, finder vi, at der er fundet en fornuftig balance mellem på den ene side den grundlæggende ret til aktindsigt og på den anden side de svage indsatte krav på beskyttelse.

Samfundet har et stort ansvar for at beskytte de svage indsatte mod overgreb, og vi erkender i Socialdemokratiet, at det er et felt, hvor der kan ske ændringer i, hvad man kan kalde samværsmønstrer inden for fængslerne. Og derfor er det også et felt, hvor man løbende må følge udviklingen og vurdere, om der er behov for andre tiltag.

Til slut: Dette er et stort forslag. Og der bliver brug for en grundig udvalgsbehandling. Men sammenfattende vil jeg gerne give udtryk for, at det efter vores vurdering er en glædelig dag for det danske retssamfund, hvor dette forslag om bedre retssikkerhed i straffuldbyrdselsen nu kommer til en realitetsbehandling.

Karen Rønde (V):

Det nuværende system med meget begrænset lovgivning har betydet, at ændringer af gældende regler har kunnet foretages hurtigt og forholdsvis formløst, når et ændringsbehov blev konstateret, men til gengæld er der også mange bekendtgørelser og cirkulærer.

Fordelene ved at gennemføre en straffuldbyrdselslov er vel navnlig, at vi sikrer, dvs. lovfæster, nogle retspositioner, materielle og processuelle, for de indsatte og personale, og at en lovgivning kan give lejlighed til en mere principiel gennemtænkning af, hvad der bør være grundlaget for institutionernes arbejde.

De foreliggende lovforslag kan måske siges at være en mellemløsning mellem det nuværende system og så alene lovregler, idet antallet af bemyndigelser eller pålæg til justitsministeren til regelfastsættelse er ganske betydeligt.

Det er to store lovforslag, vi behandler i dag, og da tiden ikke tillader alle detaljer, vil jeg her